การศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลห้วยข้าวก่ำ อำเภอจุน จังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษี ความเข้าใจและความเต็มใจในการจ่ายภาษีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยข้าวก่ำ ซึ่งได้ เก็บข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ 1) เจ้าหน้าที่รัฐที่รับผิดขอบเกี่ยวกับการจัดเก็บ ภาษีของเทศบาลตำบลห้วยข้าวก่ำ จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ประชากรทั้งหมด 2) ประชาชนที่อาศัยอยู่ภายในเขตเทศบาลตำบลห้วยข้าวก่ำ อำเภอจุน จังหวัดพะเยา จำนวน 400 คน โดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ซึ่งผลการศึกษาพบว่า

- 1) ปัญหาและอุปสรรคในด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีประชาชน แม้จะมีป้าย บอกขั้นตอนการชำระภาษีอย่างชัดเจน แต่สถานที่ก็ยังไม่มีความเหมาะสมเท่าที่ควร เพราะ คับแคบและไม่มีพื้นที่ให้ประชาชนนั่งรอบริเวณจุดรับชำระภาษี รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น เช่น น้ำดื่ม หนังสือพิมพ์
- 2) การกำหนดช่วงเวลาในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลมีความเหมาะสมดี และหลัก ปฏิบัติในการลดหย่อนภาษีมีแนวทางปฏิบัติกำหนดไว้อย่างขัดเจน แต่การออกพื้นที่สำรวจข้อมูล ในการจัดเก็บภาษีและการบริการประชาชน ยังไม่ครอบคลุมในทุกพื้นที่ และการประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกในการเสียภาษีในระดับชุมชนยังไม่เพียงพอ รวมถึงการบังคับใช้ระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับ ยังไม่เคร่งครัดเท่าที่ควร
- 3) ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการชำระภาษีน้อยมาก เพราะ ทางส่วนกลางก็ได้มีกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ กำหนดมาให้อย่างขัดเจน ประกอบกับ ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีขาดจิตสำนึกและความเข้าใจในเรื่องการเสียภาษี โดยปัญหาที่พบ บ่อย คือ การประเมินภาษีมีความซ้ำข้อนและประชาชนขาดความกระตือรือรันในการชำระภาษี เจ้าหน้าที่รัฐที่รับชำระภาษีไม่มีอำนาจแท้จริงในการบังคับใช้กฎหมาย และไม่มีการกำหนดบทลง โทษแก่ประชาชนที่ครอบคลุมและขัดเจน ส่วนปัญหาในการปฏิบัติงานที่พบมาก คือ ข้อมูล พื้นฐานในการจัดเก็บภาษีปัจจุบัน ไม่มีความสมบูรณ์ และฝ่ายการเมืองเข้ามาก้าวก่ายงานที่ ข้าราชการประจำ จำนวนเจ้าหน้าที่รัฐที่ให้บริการเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีและงบประมาณใน การสนับสนุนด้านงานจัดเก็บรายได้ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน
- 4) ประชาชนเห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวกับการชำระภาษีให้คำแนะนำและช่วย แก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการชำระภาษีได้เป็นอย่างดี มีทำงานรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ให้การ ต้อนรับประชาชนผู้มาเสียภาษีเป็นอย่างดี และไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการอื่นเพิ่มเติม โดยการ บริการเป็นไปตามลำดับก่อน หลัง อย่างยุติธรรม รวมถึงเทศบาลได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ ประชาชนทราบและเข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อเสียภาษีเกี่ยวกับภาษีแต่ละ ประเภทอย่างชัดเจน ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีความเข้าใจและเต็มใจในการจ่ายภาษี โดยเห็น ว่าผู้ที่มีรายได้มีหน้าที่ในการเสียภาษี และภาษีที่เทศบาลจัดเก็บจะนำกลับมาพัฒนาท้องที่ และ การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ ในปัจจุบันมีความเหมาะสมอยู่แล้ว จึงไม่ควรที่จะเก็บภาษีและอากรดังกล่าวในอัตราที่เพิ่มขึ้น
- 5) ความเข้าใจและความเต็มใจในการจ่ายภาษีของประชาชนมีผลต่อการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลหัวยข้าวก่ำ

The objectives of this independent study were to examine the problems and obstacles of tax collection, and to study understanding and willingness to pay the tax of people in Huai Khao Kam Tambon Municipality, Chun District, Phayao Province. The population and sampling were 1) five officials who were in charge of tax collection which purposively selected by interviewing 2) four hundred people who were residing in Huai Khao Kam Tambon Municipality, Chun District, Phayao Province which purposively selected via questionnaires. The results of this study revealed that:

- 1) The tax collection office led to problems and obstacles. It was inappropriate, even though the direction of tax payment procedure was cleared. There was crowded, no waiting area and no providing of convenient stuffs such as drinking water and newspapers.
- 2) The length of time for tax collection of the municipal was appropriate and also had obvious procedure of tax reduction. However, field trip for surveying of tax collection and municipal services was uncovered the whole area. In addition, public relation for stimulating people in terms of willingness to pay tax at community level was inadequate. The enforcement of laws and regulations, moreover, was not strict enough.

3) People participation in terms of steering policy for tax payment was very slightly, as central government had already issued such a law clear. Accompany with lack of conscience and understanding of the tax payers. The most frequently problems were the overlap of tax assessment, the lack of tax payment enthusiasm, officials who were in charge of tax collection had no real power of law enforcement, and there was no clear penalty provision of a law. The problems encountered in practice were basic data of tax collection at present were uncompleted, officials who concerned with tax collection were inadequate, and budget allocation for supporting public revenue collection was insufficient. There was also interfering of politicians on government officials.

- 4) People were satisfied with officials concerning the suggestion and problem solving about tax payment. Those officials worked so fast and effective, provided warm welcome, never requested for any additional service charge, and the service was proceeding in order. Furthermore, the municipal had conducted the public relations on acknowledgement and understanding of the importance and benefit of each type of tax payments.
- 5) Most people were understand and willingness to pay taxes. They believed that income earners should responsible for paying tax. These taxes, in return, will use for local development. In addition, a present local maintenance tax, property tax, land tax, signboard tax and slaughter tax were appropriate. In their opinion, the rate of these taxes should not be increased.
- 6) The understanding and willingness to pay taxes of people has a significant effect on tax collection of Huai Khao Kam Tambon Municipality.